

De fysioterapeutiske indsatser til børn med cerebral parese, som behandles med botulinum toksin type A

Anne Willads (Fynsordningen v. Platanhaven)

Hanne Jensen (H.C. Andersens Børnehospital)

Helle Mätzke Rasmussen (CPOP)

OUH
Odense
Universitetshospital

Baggrund for temadagen

- ★ Forskellige procedurer på de tre børneafdelinger og fysioterapeutiske arbejdspladser i Region Syddanmark
- ★ Svenske retningslinjer

Det overordnede formål med temadagen var at samle erfaringer og viden om de eksisterende fysioterapeutiske indsatser.

Reviderede 05/118

Riktlinjer för behandling med botulinumtoxin av barn med cerebral pares - nedre extremiteterna

Indikationer för behandling (Orsakar et al)

Gångpare	Icke gångpare
Barn som har eller förväntas få glagglutinin (GMFCS I-III) ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾	Barn som inte har eller förväntas få glagglutinin (GMFCS IV-V)
Förväntning eller plikt i utvärderings pga. ökad spasticitet skadas	Problema orsakade av spasticitet
<ul style="list-style-type: none"> • Tålning • Smärta, kramper - skåderterapi • Störande Hållning/Postur/spasticitet • Sårtra orsakad av spasticitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ödem • Sårtra • ACL • Gångtra <small>(Hesse et al)</small> • Nattöm
Kompletterat till andra behandlingsmetoder:	Kompletterat till andra behandlingsmetoder:
<ul style="list-style-type: none"> • Konstruktionsbehandling • Postoperativ utvärdering <small>(Hesse et al)</small> • Utsädring av överbelastning 	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruktionsbehandling • Postoperativ utvärdering <small>(Hesse et al)</small> • Utsädring av överbelastning och sårtra

En god behandlingsresultat förväntas att barn och familj ska se ut i planerad efterbehandling av sjukgymnast och ortosa.

Bevärdering / utvärderingsmodell

- Problemlösning (funktion ökad)
- MÅ med behandlingen
- Tåna
- Sårtra / utvärdering (beaktning, duration och intensitet)
- Sårtra materialiserat resultat för GMFCS-nivå I-III (Gångpare) (Hesse et al)
- Behandling av gång** för GMFCS-nivå I-III (Hesse et al) (Hesse et al)
- Planerad genomförd efterbehandling

*Sårtra materialiserat resultat (Gittern)

0 = Ingen isolerad sårtra
1 = Delvis isolerad sårtra
2 = Isolerad sårtra

**Behandling av gång - gradning av bår och fot i sårtra

Kå - maximalt svårast under sårtra	Får under sårtra
2 = > 30° flexion	5 = TA
1 = 16-30° flexion	4 = TA - bår bårtra
0 = Normal 0-13	3 = TA - bår
1 = 1-10 hyperextension	2 = Hål - bårtra
2 = > 10 hyperextension	1 = Hål - bårtra
	0 = Hål - bår

109

Bilag 4

Namn: Årsvinst:

Rapport om behandlingseffekt botulinumtoxin

Botulinumtoxin behandling (patient):

Målsättningen med behandlingen var:

Plasmen/återbehandling var:

Var värdig till denna rapport (patient) då tillräckligt svårighets har maximalt effekt i avseende på följande och såvida in följande i följande svårigheter:

Har Du märkt effekt av behandlingen? Ja Nej

Ange effekt med ett kryss på nedanstående skala:

Ingen effekt: Mycket stor effekt

Effekten har varit positiv:

Baktra:

Ingen effekt:

Baktra:

Fungerar behandlingen efter injektionen som planerat? Ja Nej

Planer och avseende följande svårigheter? Ja Nej

Kommentarer:

Vil följande gör du för att slippa (KONTAKTFORMATION):

Program - og deltagere

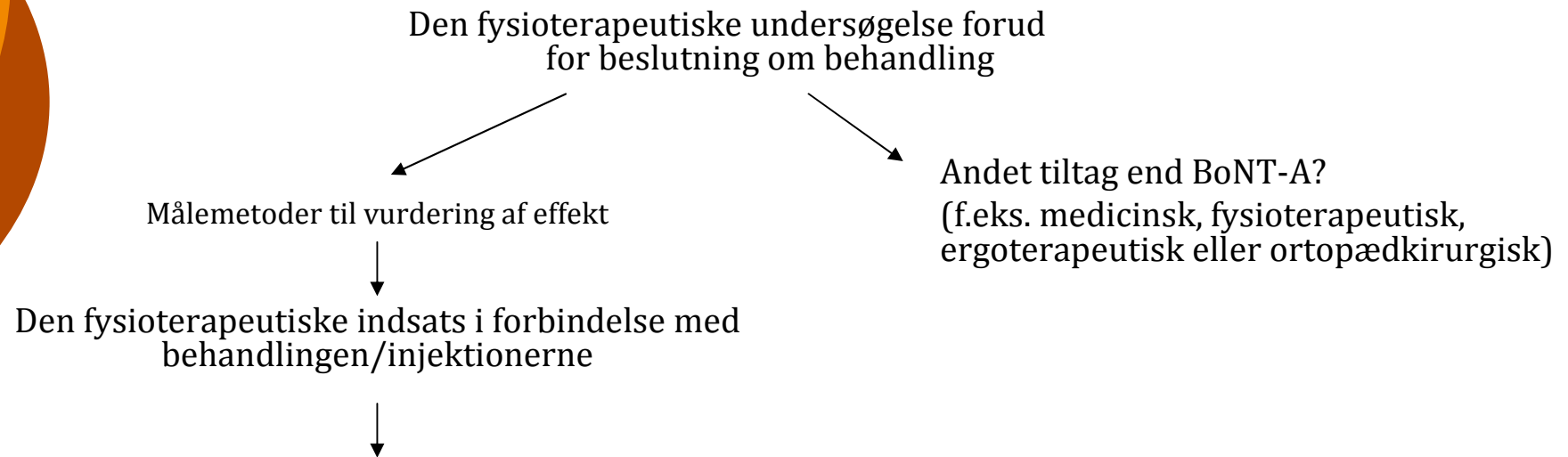
- 9.00 Velkomst – og præsentation af CPOP
- 9.15 Faglige oplæg
- 11.00 Workshop session A (I-III)
- 12.00 Frokost
- 12.45 Workshop session B (I-III)
- 13.45 Kaffe
- 14.00 Opsamling

105 Tilmeldte deltagere

98 fysioterapeuter – 5 bandagister - 2 læger

Fra Region Syddanmark, Region Midt,
Region Hovedstaden, Region Nord

De fysioterapeutiske indsatser i forbindelse med behandlingen

- Vejledning af forældre og andre primære personer i forbindelse med og efter behandlingen
- Opfølgende fysioterapeutisk behandling
- Anvendelse af ortoser og hjælpemidler efter behandlingen

Referater fra dagen

Referaterne fra dagen skal danne grundlaget for udarbejdelse af CPOP baserede vejledninger til fysioterapeuter om de fysioterapeutiske indsatser til børn med cerebral parese, som behandles med botulinum toksin type A.

Referaterne kan læses på www.cpop.dk

OUH
Odense
Universitetshospital

Referater fra dagen (Session A)

- * Den fysioterapeutiske undersøgelse forud for beslutning om behandling
- * Den fysioterapeutiske indsats i forbindelse med behandlingen/injektionerne
- * Målemetoder til vurdering af effekt

Referater fra dagen (Session B)

- ★ Vejledning af forældre og andre primære personer i forbindelse med og efter behandling
- ★ Opfølgende fysioterapeutisk behandling
- ★ Anvendelse af ortoser og hjælpemidler efter behandlingen

Arbejdsgruppe

Formål: Udarbejdelse af CPOP baserede vejledninger til fysioterapeuter om de fysioterapeutiske indsatser til børn med cerebral parese, som behandles med botulinum toksin type A.

Deltagere: Christina North Larsen, Heidi Larsen, Helle Ømand, Marianne L. Vestergaard, Megan Pickett, Susanne Jacobsen, Anja Dortars-Fröhlich, Hanne Jensen, Anne Willads, Helle Mätzke Rasmussen (Maja Nohns, Anja Krab Schou,)

OUH
Odense
Universitetshospital

Status pr. 10-5-2010

* Afholdt tre møder i arbejdsgruppen

- * Behov for at diskutere fysioterapeutiske indsatser – hvem, hvad, hvornår, hvorfor, vi gør hvad...
- * Behov for at afstemme forventninger til hinandens indsatser...
- * Store (og små) forskelle i de fysioterapeutiske indsatser...
- * Udviklet en model til at systematisere funktionsundersøgelse og indsatser

Skabelon til beskrivelse af de fysioterapeutiske indsatser

Indsats	<i>F.eks. Tonus undersøgelse, muskelstyrke test, funktionstræning o. lign.</i>
Indikation for anvendelse samt teoretisk og erfaringsmæssig baggrund for valg af interventionen	<i>Her beskrives den faglige argumentation for brugen af indsatsen. Hvilke praktiske erfaringer eller teorier dækker indsatsen. Det kan f.eks. være en beskrivelse af hvorfor videoobservation er bedre en "live observation" eller hvorfor og hvordan funktionstræning kan forbedre funktionen.</i>
Hvilke grupper af børn med cerebral parese?	<i>F.eks. Alder, GMFCS niveau, FMS niveauer, Udbredelse (uni- eller bilateral CP), osv.</i>
Beskrivelse af indsatsen	<i>Udførlig beskrivelse af hvordan interventionen anvendes i praksis – hvilket udstyr eller redskaber bruges og hvordan. Dette er "opskriften" på hvordan indsatsen gennemføres.</i>
Opfølgning eller evaluering af indsatsen	<i>Hvordan kan indsatsen evalueres eller hvornår og hvilken opfølgning er der behov for?</i>
Information til forældre og andre	<i>Hvilke informationer er vigtige at formidle til barnets forældre og andre primære personer?</i>
Referencer	<i>Referencer til faglitteratur og/eller videnskabelige artikler.</i>

Fysioterapeutiske indsatser

- * Positionering og lejrning
- * Fysioterapeutiske indsatser ved behandlingen
- * **Opfølgning på ledbevægelighed og muskeltonus**
- * Udspænding

Fokus på funktioner!

OUH
Odense
Universitetshospital

Model til beskrive funktionsundersøgelse

Beskrivelse af

- * Fysioterapeutisk indsats forud for behandling
 - * Analyse af funktioner fra GMFM (videoptagelse)
- * Fysioterapeutiske indsatser efter behandlingen, fokus på
 - * Positionering/udspænding
 - * Funktionstræning
 - * Muskelstyrke træning
 - * Balance og koordination

Funktioner fra GMFM

★ **GMFM Dimension B: Siddende**

Item 35 Stående: Kommer til siddende på lille bænk

★ **GMFM Dimension C: Kravlende og knælende**

Item 44 Knæ-4-stående: Kravler eller rykker sig 1,8 m frem

★ **GMFM Dimension D: Stående**

Item 59 Siddende på lille bænk: Kommer til stående uden brug af armene

Item 63 Stående: Kommer til hugsiddende, uden støtte fra arme

★ **GMFM Dimension E: Gående, løbende og springende**

Item 69 Stående: Går 10 skridt frem

Item 77 Stående: Løber 4,5 m, stopper og løber tilbage

Item 80 Stående: Hopper 30 cm op i luften, begge fødder samtidig

Item 81 Stående: Hopper 30 cm frem, begge fødder samtidig

Item 86 Stående: Går 4 trin op, fødderne skiftevis forrest

Item 87 Stående: Går 4 trin ned, fødderne skiftevis forrest

Eksempel: Item 69 Stående: Går 10 skridt frem

- * Beskrivelse af spasticitet i
 - * Hofteflexorer
 - * Adduktorer
 - * Hamstrings
 - * Læg musklerne

Som påvirker funktionen...

Forslag til træningsaktiviteter

Positionering/udspænding

Maveliggende (passiv), Rygliggende på stor bold (passiv), "Trillebøre" (aktiv), Maveliggende på rullebræt med bånd omkring hoften aktiviteter hvor overkroppen løftes (aktiv)...

Funktionstræning

Gang på markeringer som øger gangfasen (hele funktionen), Gang med manuel facilitering på balden samt armen fremme, så barnets fokus er fremadrettet (hele funktionen, fokus på delfunktion), Gang med armene udadroterede og ekstenderet guide barnet med kroppen og benene til lange skridt, Stående bruge markeringer, så barnet skal træde frem med det

Muskelstyrke træning

Bækkenløft med vægt eller evt. kun med et ben, Hofteekstension med vægt, Træning af mavemuskler

Balance og koordination

Stå på et ben, med f.eks. rulleskøjte under modsatte ben, Trappegang med fokus på at have hofte ekstension, Aktiviteter med gulvklude under benet